Milliyet Türkiye İller Ansiklopedisi

ESKİŞEHİR

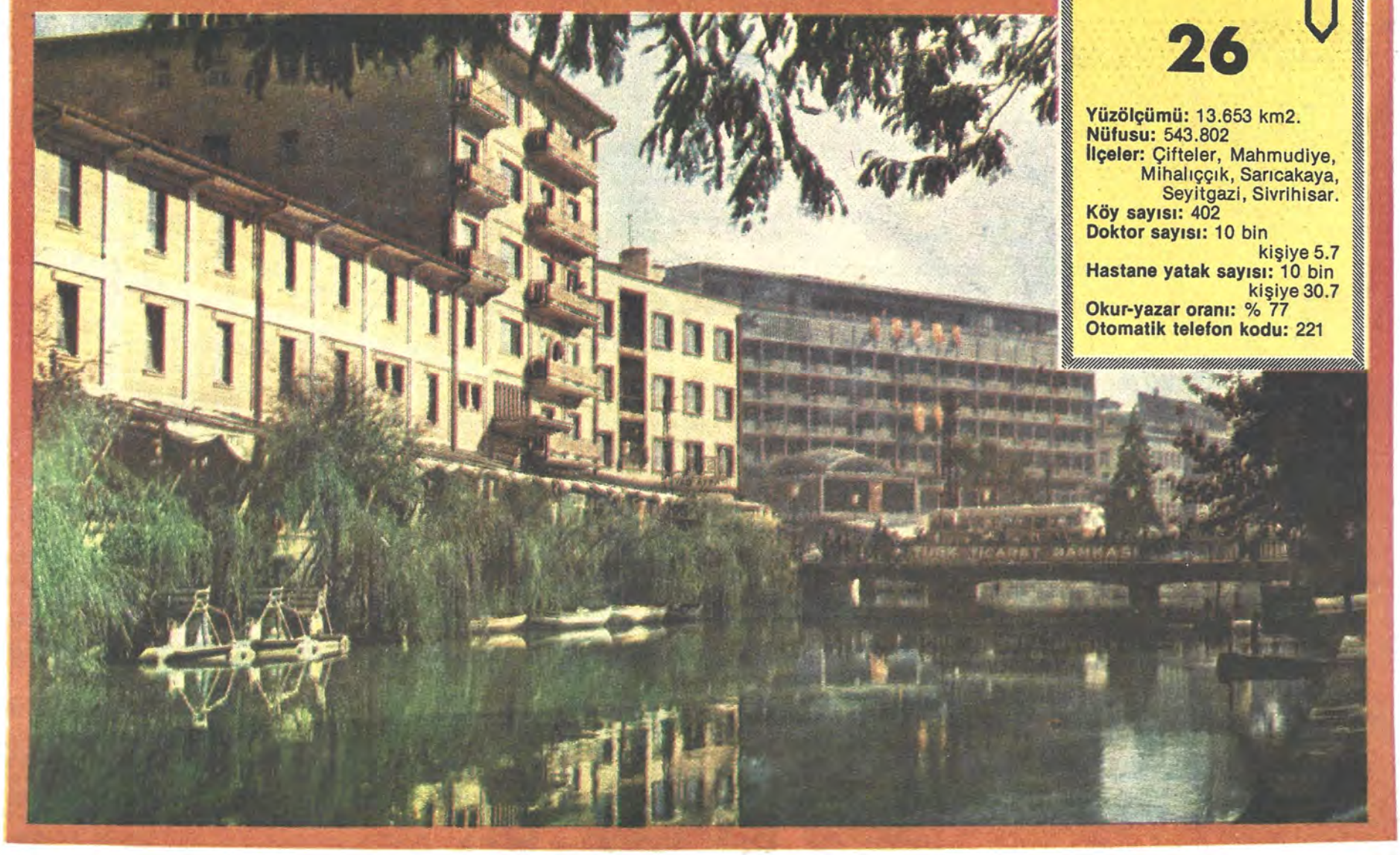

26

Yüzölçümü: 13.653 km2.
Nüfusu: 543.802
İlçeler: Çifteler, Mahmudiye, Mihalıççık, Sarıcakaya, Seyitgazi, Sivrihisar.
Köy sayısı: 402
Doktor sayısı: 10 bin kişiye 5.7
Hastane yatak sayısı: 10 bin kişiye 30.7
Okur-yazar oranı: % 77
Otomatik telefon kodu: 221

Adı nereden geliyor

Osmanlı devletinin ilk kuruluş yıllarında büyük bir önem ve değere sahip bulunan kente Türkler "Sultanönü" adını vermişlerdi. Ancak zamanla bu kent eski büyük önem ve değerini yitirdi, kendi haline terkedildi. Hem eski şaşaalı günlerin özlemi içindeki hem de kentin bu harap halini ifade için halk buraya "Eskişehir" adını yakıştırdı. Kentin eski adının "Sultanönü" olduğu bile unutuldu, hep "Eskişehir" olarak anıldı ve bu adla tanındı.

Kentlerimizin tarihçesi bir kültür hizmeti olarak GARANTİ BANKASI'nca hazırlanmıştır

En hızlı kalkınan illerimizden biri. Eskişehir

ESKİŞEHİR, Kurtuluş Savaşı'nın askeri karargâhı, ulusal kuvvetlerin barınağı ve hastanesidir.

İnönü, Kütahya - Eskişehir ve Sakarya savaşlarında orduya destek olmuş, bir yıl bir ay 13 gün düşman işgali altında kalmış, yakılıp yıkılmış, teslim olmamıştır.

Kurtuluş Savaşı sırasında oldukça önemli ve hareketli bir il olan Eskişehir, Cumhuriyet'in ilk yıllarını bir "harabe kent" olarak karşılamıştır. Çok geçmeden, doğu ve batıya uzanan yolların kavşak noktası oluşu, köylerinden merkeze akın, nüfus artışı ve yeni yeni yükselmeye başlayan binalar ile ticaret merkezleri Eskişehir'e duyulan ilgiyi artırmıştır.

Giderek Cumhuriyet tarihimizin en hızlı kalkınan illerinden biri haline gelen kent, son yıllarda çevredeki doğal ve tarihi güzelliklerini de kullanmayı başarmıştır. "Beyaz altın" ya da "deniz köpüğü" diye de anılan lületaşını işlemiş, pipo ve biblodan, kadınların boyunlarına, kulaklarına kadar geniş bir kullanım alanına sokmuştur. Kenti boydan boya geçen Porsuk Çayı'nın kıyıları ile şifalı su kaynakları çevresinde gazinolar, kır kahveleri, sağlık merkezleri açmaya başlamıştır. Kısaca Eskişehir, geleceğin yalnızca büyük bir sanayi kenti değil, aynı zamanda önemli bir turizm ve sağlık merkezi olmaya adaydır.

Nasıl Gidilir

Eskişehir, tren ve karayollarının kavşak noktasındadır. İstanbul'dan kalkan her tren, Eskişehir'den geçerek diğer illere gittiğinden, Eskişehir'de demiryolu taşımacılığı diğer yerlere oranla daha yoğundur. İstanbul-Ankara arası işleyen Mavi ve Boğaziçi motorlu trenleri, Anadolu, Güneydoğu, Doğu, Van ekspresleri ile İstanbul kalkışlı tüm yolcu trenlerinin geçiş noktasıdır.

Karayolları ise, yurdun dört bir yanına giden yolcu otobüslerinin transit geçişini sağlar. İstanbul-Ankara-İzmir-Bursa ve Kütahya illerine her saat başı otobüs vardır.

Sizlere hizmet vermekten mutluyuz

ESKİŞEHİR ŞUBESİ
Açılış Tarihi: 12.5.1958 Adres: İki Eylül Cad. No: 7
Telefon: 13 386 - 11 338

ANADOLU BANKASI
Hazine Bankası

Politik Kimliği

14 Mayıs 1950
Milletvekili genel seçimleri
Katılma oranı: % 90.7

Partiler	Aldığı oy
CHP	37.343
DP	65.368
MP	4.096
Bağımsız	1.092

2 Mayıs 1954
Milletvekili genel seçimleri
Katılma oranı: % 92:0

Partiler	Aldığı oy
CHP	34.294
CMP	8.767
DP	80.598
HP	1.679
Bağımsız	2.436

27 Ekim 1957
Milletvekili genel seçimleri
Katılma oranı: % 76.6

Partiler	Aldığı oy
CHP	48.972
CMP	6.439
DP	68.676
HP	2.775

15 Ekim 1961
Milletvekili genel seçimleri
Katılma oranı: % 85.7

Partiler	Aldığı oy
AP	54.841
CHP	51.627
CKMP	36.171
YTP	2.640
Bağımsız	1.227

10 Ekim 1965
Milletvekili genel seçimleri
Katılma oranı: % 74,5

Partiler	Aldığı oy
AP	81.711
CHP	36.873
CKMP	3.099
MP	8.636
TİP	3.766
YTP	2.632
Bağımsız	

12 Ekim 1969
Milletvekili genel seçimleri
Katılma oranı: % 65.4

Partiler	Aldığı oy
AP	73.798
CHP	33.558
CGP	6.223
MP	2.804
MHPH	3.037
TBP	3.206
TİP	3.672
YTP	884
Bağımsız	536

14 Ekim 1973
Milletvekili genel seçimleri
Katılma oranı: % 66.0

Partiler	Aldığı oy
AP	60.452
CHP	47.488
CGP	6.185
DP	12.134
MP	937
MHP	5.739
MSP	13.650
TBP	2.334

5 Haziran 1977
Milletvekili genel seçimleri
Katılma oranı: % 75.0

Partiler	Aldığı oy
AP	92.525
CHP	83.497
CGP	2.787
DP	3.077
MHP	10.218
MSP	8.451
Bağımsız	224

1961 Halk oylaması

Kabul	Red
% 65	% 35

1982 Halk oylaması

Kabul	Red
% 92.8	% 7.2

ESKİŞEHİR VALİSİ ÖMER HALİLOĞLU

«PIRIL PIRIL ESKİŞEHİR İÇİN EL ELE...»

ESKİŞEHİR ili Ortaanadolu ile Ege ve Marmara bölgelerinin kesiştiği bir yerde kurulmuş, iklim ve yüzey şekilleri bakımından zaman zaman bu bölgelerin özelliğini yansıtır.

İlin genelde büyük sorunları yoktur. Tüm köylerinde okul vardır. Köy elektrifisyonu yüzde 70'in üstünde halledilmiştir. Köy yolları geniş çapta halledilmiştir.

İlin en büyük sorunları Eskişehir merkezinin sorunlarıdır.

1— Kanalizasyon sorunu; Bu kadar büyük bir şehrin su sorununun bugüne kadar ele alınmamış olması büyük şanssızlıktır. Bu önümüzdeki günlerde mutlaka ele alınıp yapımına başlanacaktır.

2— İçme Suyu: Yeterli değildir, süratle yapılacaktır.

3— Porsuk ile ilgili sorunlar: İçerisinden böylesine güzel bir nehrin geçtiği şehir çok az vardır. Fakat herhalde bu kadar kötü kullanılan bir nehir de hiçbir yerde görülmemiştir. Mutlaka süratle bu kirlilikten kurtarılmalıdır. Nehri kirleten fabrikalar, sınaî kuruluşlar ve kanalizasyonlar mutlaka bunu temiz tutmak zorundadır.

4— Hava kirliliği: Derhal önlemler almak zorundayız. Aksi halde ikinci bir Ankara meydana gelecektir. Mutlak süretle Tunçbilek Kömürü'ne geçmek en önde alınacak tedbirdir.

— Şehrin büyümesi ile orantılı bir hizmet dağılımı yapılamamaktadır. Şehir alabildiğine yayılırken belediye hizmetleri bu gelişmenin çok gerisinde kalmıştır.

6— Karayollarının durumu çok yetersizdir. Derhal belli bir program içerisinde ele alınmak mecburiyeti vardır.

7— Temizlik son derece yetersizdir. Bunu yalnız belediyeden beklememek gerekir. Halkın, esnafın ve tüm kamu görevlilerinin elbirliği yapması gerekir. Bunu özellikle istiyoruz.

Bütün bu sorunlar genelde şehrin sorunlarıdır. Eskişehirlilerin sağduyu ve hemşerilik çerçevesi içerisinde bu sorunların çözümlenmesinde elbirliği, gönülbirliği ve işbirliği ile görevlilere yardımcı olacaklarına inanıyoruz.

Bu güzel şehrin bu kadar ihmal edilmesine dur demek gerekmektedir. Çok yakın bir gelecekte pırıl pırıl bir Eskişehir göreceğimize inanıyorum.

Tüm Eskişehirlilere mutluluk ve esenlikler diliyorum.

ESKİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI ŞEFİK AKTUĞLU

«YOL VE ULAŞIM SORUNLARINA ÇÖZÜM GETİRİLECEK»

ESKİŞEHİR'in, başlıca sorunları su, kanalizasyon, yol ve ulaşımdır. Bunlardan su,DAPTA projesi ile ele alınmıştır. Kanalizasyon işi ise, yine devlet tarafından yapılacak bir iştir. Su projesi içinde bulunan arıtma tesislerine ait yerler kamulaştırılmıştır. Kanalizasyon işine ise 1983 yılında başlanması beklenmektedir.

Şehirde yolların tamir ve yeniden asfaltlama işleri şehrin merkezinden çevreye doğru kaldırım yapım işleri ise, çevreden merkeze doğru bir çalışma ile sürdürülmektedir.

Ulaşım işinde belediyemizin elindeki 82 otobüsten halen 70 tanesi çalışır durumdadır. Şu anda ulaşım işinde büyük bir sorunumuz yoktur. İhtiyaca cevap verebilecek durumdayız.

Temizlik işlerinde 1982 yılında bir gelişme vardır. Kendi imkânlarımız ile meydana getirdiğimiz dört adet temizlik aracına, satın alınan dört adet sıkıştırmalı araç ile birlikte şehrin temizlik işlerine yeni bir güç daha kattık. Şehrimizin temizliği için elimizdeki tüm araçlarla çalışmaktayız.

Eskişehir'in belde olarak sorunlarının büyük bir kısmı halledilme yoluna girmiştir. Daha temiz, daha güzel bir şehir haline getirmek hedefimizdir.

Önemli kişiler

YUNUS EMRE

Büyük mutasavvuf, büyük düşünür ve büyük bir halk şairi olan Yunus Emre'nin mezarının yeri konusunda değişik fikirler vardır. Salihli, Erzurum, Konya, Ünye ve Sivas'ta Yunus Emre mezarlarının bulunduğunu ileri sürenler olmuştur. Bunların içinde Eskişehir-Ankara tren hattı üverinde Sarıköy'deki mezarı en inandırısı olarak bilinmektedir.

13. yüzyıl sonları ile 14. yüzyıl başlarında yaşayan Yunus Emre'nin 82 yaşında öldüğü anlaşılmıştır. Ankara'nın Nallıhan ilçesine bağlı Emre köyünde oturan Şeyh Taptuk Emre'ye katılmıştır. Uzun yıllar hizmetinde bulunmuştur. Azerbeycan'a, Şam'a gitmiş, Konya'da Mevlânâ ile buluşmuştur. Mevlânâ'nın onun için "Manevî mertebelerden hangisine vardısa Türkmen hocası YUNUS'u gördüm" şeklindeki sözleri ünlüdür.

NASREDDİN HOCA

Gerek bir halk filozofu, gerekse güldürü ustası olarak dünya gülmece edebiyatının önde gelen isimlerinden biri olarak kabul edilen Nasreddin Hoca, üzerindeki tartışmaların sürmesine karşın genel kanıya göre Eskişehir'in Sivrihisar ilçesi Hortu köyünde doğmuştur. Babası öldükten sonra Hortu imamlığı kendisine kalmıştır. Nasreddin Hoca 24 yaşlarında Mehmet Hayrani'nin müridi olmak için Akşehir'e gitmiştir. Medrese eğitiminden sonra Hortu'ya dönen Nasreddin Hoca, bir ara Sivrihisar'da kadılık yapmıştır. Sonunda Akşehir'e müderris olarak giden Nasreddin Hoca, burada ölmüştür.

Çeşitli ulusların kültürlerinde de görülen Nasreddin Hoca, hazırcevaplılığı ve sağduyusu ile tanınmaktadır. İnce bir hicivle haksızlıkları ve toplumdaki aksaklıkları eleştiren Nasreddin Hoca fıkraları, eleştirilerinin sonunu espri ile tatlıya bağlar.

Yunus Emre Türbesi...

Prof. Dr. YAVUZ ABADAN (1905 - 1967) İstanbul Hukuk Fakültesi'nden sonra Almanya Heidelberg Hukuk Fakültesi'nde doktora yapan, önce İstanbul sonra Ankara Hukuk fakültelerinde hukuk ve ekonomi okutan, VII ve VIII dönemlerde milletvekili olan hukuk profesörü.

Prof. Dr. TAHİR TANER (1883 - 1962) İstanbul Hukuk Fakültesi'nden sonra Paris Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Bir süre avukat olarak çalıştıktan sonra Adalet Bakanlığı'nda görev aldı. Lozan Konferansı'na giden barış kurulunda danışmanlık yaptı. 1918'den başlayarak İstanbul Hukuk Fakültesi'nde hocalık etti, 1927'de Hukuk Fakültesi dekanı oldu. 1944'de Krimonoloji Enstitüsü'nü kurdu, başkanlığını 1955'e kadar sürdürdü.

EMİN SEZAK (1882-1960) Eskişehir'de büyük topraklara sahip olarak tarım ve ticaretle uğraşırken, Ulusal Kurtuluş Savaşı başında, yörede Kuva-yı Milliye kurucularından oldu. İlk TBMM üyesi seçildi ve üst üste sekiz dönem milletvekili seçildi. 1945'de Demokrat Parti'nin kuruluşuna katıldı, toprak reformuna karşı çıktı. İstiklâl Madalyası sahibi.

HACI VELİ BAYRAKTAR (1857-1925) Eskişehir Belediye Başkanı iken son Osmanlı Meclis-i Mebusanına seçildi. Kurtuluş Savaşı yıllarında Ankara'ya gelip ilk TBMM'ye katıldı. İstiklâl Madalyası sahibi.

HALİL İBRAHİM SİPAHİ (1862-1967) Sipahizadelerden. Madencilik ve ticaret yaparken Kurtuluş Savaşı'na katıldı, ilk TBMM'de milletvekili oldu, İstiklâl Madalyası sahibi. **MEHMET NİYAZİ ÇAMZADE (ÇAMOĞLU)** (1863 - 1945) Medrese öğrenimi gördü. Ticaret yaparken Kurtuluş Savası yıllarında Müdafaa-i Hukuk kurucuları arasına katıldı, ilk TBMM üyesi oldu, İstiklâl Madalyası sahibi.

ABDULLAH AZMİ TORUN (1869 - 1937) Medrese ve hukuk eğitimi gördü. 1908 meşrutiyetinden sonra kurulan ilk Osmanlı Meclisi Mebusanına Kütahya Mebusu olarak girdi ve dört dönem mebus oldu. 1920'de Ankara'daki TBMM'ye katıldı. Şeriye Vekili oldu. İki dönem Eskişehir milletvekilliği yaptı.

HASAN POLATKAN (1915 - 1961) Siyasal Bilgiler mezunu maliyeci. Demokrat Parti'nin Çalışma ve Maliye bakanlıklarını yaptı. 27 Mayıs'tan sonra Yüksek Adalet Divanı kararıyla asıldı.

AHMET OĞUZ (1912 - 1972) Ekonomi doktoru, milletvekili, Kurucu Meclis üyesi, Ticaret Bakanı.

Protokol

Vali	: **Ömer Halilloğlu**
1. Taktik Hava Kuvvet ve Sıkıyönetim Komutanı	: **Korgeneral Yusuf Özer**
1. Taktik Hava Kuvvet Komutan Yardımcısı	: **Tuğgeneral Ahmet Cesur**
Belediye Başkanı	: **Şefik Aktuğlu**
Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı:	: **Sadık Türkalp**
Cumhuriyet Savcısı	: **Cengiz Çetin**
Emniyet Müdürü	: **Oktay Engin**
Defterdar	: **Selçuk Tekin Özer**
Millî Eğitim Müdürü	: **İbrahim Demiröz**
Sağlık Müdürü	: **Dr. Avni Özdemir**

Vergi Rekortmenleri

S.Mehmet Özaydemir	24.922.886.- TL.
Necdet Alpata	22.242.344.- TL.
Celâl Sölpük	16.875.142.- TL.
Ali Sait Tarhan	15.316.155.- TL.
Hüseyin Oğuz	14.373.068.- TL.

Coğrafi Konumu

ESKİŞEHİR OVASI STEP KARAKTERİ GÖSTERİR

Eskişehir ili, İç Anadolu Bölgesi'nin kuzeybatı köşesinde yer alır. Kuzeyden Karadeniz, kuzeybatıdan Marmara, batı ve güneybatıdan Ege bölgeleri ile komşudur. Güneybatı'da Seyitgazi ilçesinde küçük bir alan Ege, kuzeyde Sakarya vadisi ile Bozdağ-Sündiken dağlarının su bölüm hattı arasında kalan kesim Karadeniz coğrafi bölgelerinde kalır, Fakat ilin tamamına göre bu çok önemsizdir. İl coğrafi karakter yönüyle İç Anadolu'nun özelliklerini gösterir. Eskişehir ili, güneyden Afyon, Güneydoğudan Konya, doğudan ve kuzeyden Ankara, kuzeybatıdan Bolu ve Bilecek, batıdan Bilecek ve Kütahya illeri ile çevrelenmiştir. Eskişehir ili Greenwich başlangıcına göre 29' 58 dakika ve 32derece 04 dakika Doğu bağlamları ile 39 derece 06 dakika ve 40 derece 09 dakika Kuzey enlemleri arasında yer alır.

Eskişehir ili dağlar ve ovalar olmak üzere iki bölümde incelenebilir. Tamamiyle step karakteri gösteren ova ile ovadan faylarla ayrılan yükseltilerden oluşur. Eskişehir'in en önemli yükseltileri Sündüken, Türkmen dağları, Bozdağlardır. En yüksek nokta 1800 m'ye kadar çıkar. Ovalar alüvyon kaplı olup, 4'üncü zamana aittir. Yükseltiler ise tüm jeolojik zamanları ihtiva eden karmaşık bir yapıya sahiptir.

İLÇELERİNİ TANIYALIM

Merkez ilçe

MERKEZ İLÇE

Nüfusu 1980 sayımına göre 373 bin 988 kişi, yüzölçümü ise 3 bin 823 kilometrekaredir. İlçeye bağlı 145 köy bulunmaktadır.

Merkez ilçe, Porsuk Havzası'nın batı yakasında yer alır.

İlçe, .Darylaion, Frig döneminin önemli yerleşim birimidir. Karacaşehir köyünde 17. yüzyılın ikinci yarısında Bizans İmparatoru Manuel Komnenos'un yaptırdığı kalenin kalıntıları vardır.

ÇİFTELER

Yüzölçümü 974 kilometrekare, nüfusu 25 bin 649 kişidir. Yukarı Sakarya Havzası'nda Eskişehir'e 67 kilometre uzaklıktadır. İlçe toprakları geniş düzlükler halinde uzanmaktadır.

Midas kenti kalıntılarıyla ünlü ilçede Gerdek ve Doğanlıkale kalıntıları ve Aslanlı Tapınak adı ile bilinen bir mağara vardır.

MAHMUDİYE

Yüzölçümü 676 kilometrekare olan Mahmudiye, 12 bin 921 kişilik nüfusu ile Eskişehir'in en küçük ilçesidir. Afyonkarahisar karayolu üzerinde yer alır.

MİHALIÇÇIK

Eskişehir'in üçüncü büyük ilçesidir. Yüzölçümü 2 bin 337 kilometre kare nüfusu 31 bin 191 kişidir. İlçeye bağlı 69 köy bulunmaktadır. Eskişehir'in kuzeydoğusunda Sündüken dağları doğu ucunda yer alır.

Anadolu Selçukluları döneminden Çalçı köyü Camii ve Yarıkçı köyü hamamı yörenin önde gelen tarihi yapıtlarındandır.

SARICAKAYA

Yüzölçümü 537 kilometrekare olan ilçenin nüfusu da 14 bin 277'dir. İlin kuzeybatısında Orta Sakarya Havzası'nda yeralır.

Nüfusunun yaklaşık yüzde 20'si kasabada yaşayan ilçeye bağlı 13 köy vardır.

SEYİTGAZİ

Yüzölçümü bin 502 kilometrekare, nüfusu 24.691 olan ilçede, il toplam nüfusunun yaklaşık yüzde beşi yaşamaktadır.

İlçe Eskişehir'in güneydoğusunda Seydi Çayı üzerinde yeralmaktadır. Sert bir iklime sahip olan ilçe bin metreden yüksek bir arazide bulunur.

Yörede Frigler döneminden kaya anıtları, Bizanslılar'dan sur kalıntıları ve bir manastır bulunmaktadır.

SİVRİHİSAR

Eskişehir'in ikinci büyük ilçesidir. Yüzölçümü 3 bin 803 kilometrekare, nüfusu 55 bin 961 kişidir. İlçeye bağlı iki bucak ile 81 köy vardır. İlin güneydoğusunda oldukça geniş bir alanda uzanır.

Geçmişinde ünlü Kral Yolu üzerinde yeralan Sivrihisar, Hitit, Frig, Roma, Bizans, Anadolu Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde önemli merkezlerden biri olmuştur.

EĞİTİM

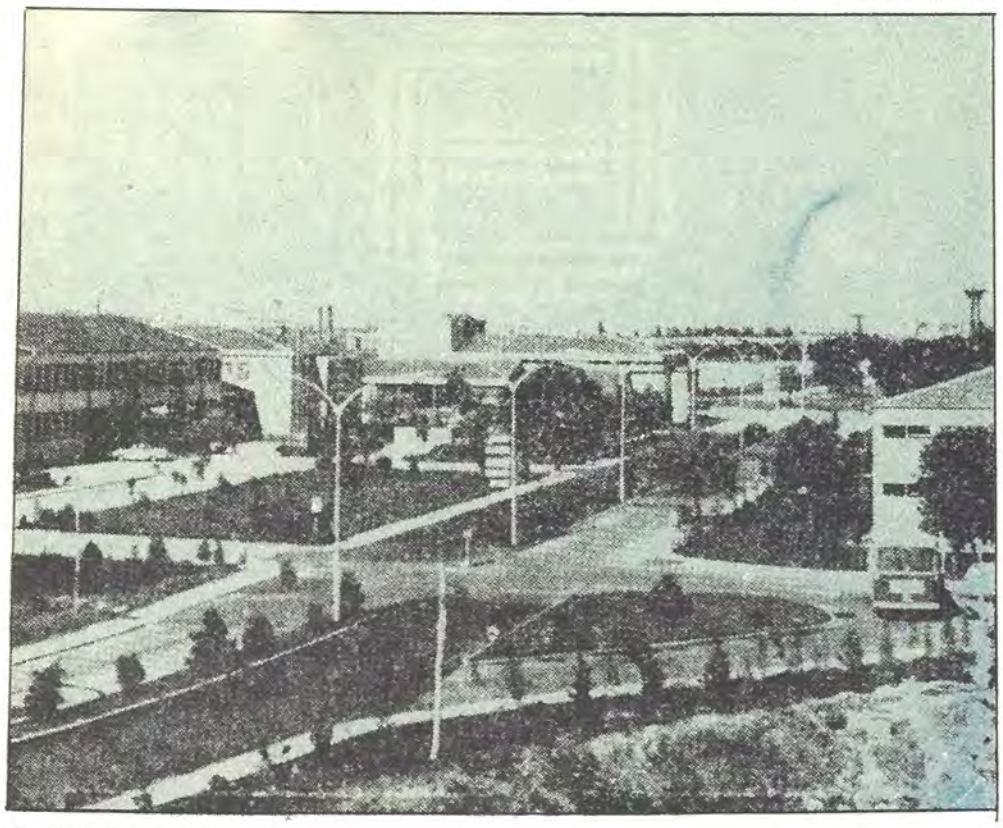

Anadolu Üniversitesi

Okur-yazar oranı yüzde 77'ye ulaşmıştır...

Okur-yazarlık oranı yüzde 77'ye ulaşan Eskişehir, bu konuda Türkiye genelinin üzerine çıkmış illerimizden biridir.

İlde toplam 512 ilkokul, 71 ortaokul, 22 lise ile 29 orta dereceli mesleki ve teknik okul bulunmaktadır. Öğretmen sayıları ilkokulda 2.849, ortaokulda 521, lisede 735 ve teknik okullarda 630'u bulmuştur. Eskişehir ilinde ilköğretimde 65.029, ortaöğretimde 30.518 ve teknik öğretimde 10.501 öğrenci öğretim görmektedir.

Oldukça gelişmiş bir yüksek öğretim kurumuna da sahip olan kent, yeni adı Anadolu Üniversitesi olan kurum aracılığıyla bünyesinde 34.094 öğrenci barındırmaktadır. Türkiye'de ilk kez bu yıl, Anadolu Üniversitesi tarafından uygulanacak olan açık öğretim modeli ile de yaklaşık 30 bin öğrenci daha yüksek öğretimden yararlanacaktır. Anadolu Üniversitesi yedi fakülte, iki (dört yıllık) yüksek okul, dört (iki yıllık) yüksek okul, üç enstitü, dokuz araştırma ve uygulama merkezinden oluşuyor.

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI Şunar

ESKİŞEHİR'in tarihi Hititler ile başlar. Hititlerin "Masa" adıyla andıkları ve uzun bir süre hükümran oldukları bu topraklar daha sonra Frikya Krallığı'nın egemenliği altına girmiştir. Bugünkü Eskişehir kentinin, Frik'ler tarafından "Doryalaion" adı altında kurulduğu sanılmaktadır. Bu adın, kentin kurucusu Eretrialı Doryleos'tan geldiği ileri sürülür. Daha sonra bu topraklara Lidyalılar hâkim olmuş, onlardan da Pers'ler almışlardır (M. Ö. VI. Yüzyıl). Büyük İskender'in Pers İmparatorluğu'nu ortadan kaldırmasıyla Makedonya devletinin bir parçası olan bu bölge İskender'in ölümünden sonra İmparatorluğu parçalanırken Bitinyalılar ile Galyalıların elinde kalmıştır. Porsuk çayı bu iki kavim arasında sınır teşkil etmiş; kuzeyde kalan topraklar Bitinya, güneyde kalan topraklar ise Galamya'nın olmuştur. Milât'tan Önce 1. yüzyılda bu bölge tamamen bir Roma ülkesi haline gelmiştir. 395 yılında Roma İmparatorluğu parçalanırken bu topraklar da Anadolu'nun pek büyük bir kısmı gibi Bizans'ın payına düşmüştür. Bizans çağında Dorylaion büyük bir önem kazanmış, bazı imparatorlar burada oturmuşlar ve yöre Bizans'ın en önemli askerî üslerinden biri haline getirilmiştir. İranlıların ve Arapların saldırılarına uğrayan bu yöre 708 yılında Emevî Kumandanı Abbas ibn-ül Velîd tarafından fethedilmiştir. Ancak bu geçici olmuş, Bizanslılar tekrar buraları ellerine geçirmişlerdir. 1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra Anadolu fâtihi Kutalmış oğlu Süleyman Şah buraları fethetmiştir. 1.Haçlı Seferi'nin en büyük savaşları bu yörede cereyan etmiş, 1147 yılında da 1. Kılıç Aslan'ın oğlu 1. Sultan Mesut, Alman İmparatoru Konrad'ın kumandasındaki 11. Haçlı ordularını yine bu topraklarda yenmiştir. 1175 yılında Bizans İmparatoru Manuel Komnenos buraları Türklerden almışsa da koruyamamış, hemen ertesi sene (1176) Miyokefalon Meydan Savaşı'nda Bizanslıları ağır bir yenilgiye uğratan II. Kılıçaslan bu yöreyi tekrar almayı başarmıştır. XIII. yüzyılda Osmanoğulları uçbeyi olarak geldikleri bu topraklarda egemenliklerini ilân etmişler, Orhan Gazi zamanında da tüm Eskişehir ilini kapsayan topraklar Osmanlı devletinin sınırları içine katılmıştır. Osmanlı döneminde önceleri "Sultanönü" adıyla anılan bu topraklar Kütahya merkezine bağlı bir sancak haline getirilmiştir. Eskişehir bundan sonra önem ve değerini yitirmeye başlamıştır. Geçtiğimiz yüzyılın başlarında sancak merkezliğinden kaza merkezliğine düşürülmüş ve ufak bir Anadolu kasabası halini almıştır. İçinde bulunduğumuz yüzyılın başlarında Hüdavendigâr (Bursa) vilâyetinin Kütahya Sancağı'na bağlı beş kazadan birinin merkezi olan Eskişehir, demiryollarının kavşak noktası halini almasından sonra tekrar önem ve değer kazanmaya başlamış ve hızlı bir kalkınma yoluna girmiştir. Millî Mücadele öncesinde Yunan işgâline giren Eskişehir 20 Temmuz 1921'den 2 Eylül 1922'ye kadar düşman işgalinde yaşamıştır. 1 yıl, 1 ay, 13 günlük işgalden sonra Türk ordusu tarafından kurtarılan Eskişehir Cumhuriyetin ilânından sonra il haline getirilmiş ve önemli bir sanayi kenti kimliğine bürünerek hızla kalkınmıştır.

Eskişehir'de tarihinin çeşitli dönemlerine ait izlere rastlanmaktadır. Bunların en önemlileri şunlardır:

ALÂEDDİN CAMİ : Büyük Türk Selçuklu Hükümdarî Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından 1262 yılında yaptırılmıştır. Eskişehir il merkezinin en eski ve en güzel camilerindenr biridir. Üzeri kiremitle örtülü olup klâsik Selçuklu cami mimarîsinin güzel örneklerinden biridir.

KURŞUNLU CAMİ : Kanunî Sultan Süleyman'ın vezirlerinden Mevlânâ Mustafa Paşa tarafından 1525 yılında yaptırılmıştır. Mimar Sinan'ın eseri olduğu sanılmaktadır. Osmanlı cami mimarisinin güzel örneklerinden biridir.

KARACASEHİR: İl merkezinin 6 kilometre batısında mütevazi bir köydür. Köyün batı kısmındaki dik yamacın tepesinde Bizans İmparatoru Manuel Komnenos'un Türk akınlarından korunmak için yaptırdığı güçlü bir kalenin kalıntıları vardır. Günümüze ulaşabilen kalıntılar kalenin azameti hakkında bir fikir verebilmektedir.

SARIKÖY: Demiryolu üzerinden Eskişehir'e 92 kilometre mesafededir. Türk tasavvuf edebiyatının ölümsüz kişisi halk ozanı Yunus Emre'nin bu köyde doğduğu bilinir. Köyde tren yolunun hemen kenarında ünlü ozanın bir heykeli dikilmiştir. Kabrinin de burada olduğu iddia edilmektedir.

SEYYİTGAZİ: Oldukça eski bir tarihe mâlik bulunan bu ilçede Bizanslılardan kalma surlar ve kale kalıntıları ile Selçuk ve Osmanlı devirlerine ait bazı ünlü kişilerin mezarları bulunmaktadır. Emevî ordularının Bizanslılarla yaptıkları büyük savaşlar sırasında olağanüstü kahramanlıklar gösteren ve Nakaleia önünde şehit düşen Seyyit Battal Gazi'nin türbesi de burada bir tepenin üzerindedir. Bu kasaba Türklerin eline geçtikten sonra buraya bu kahraman şehidin adına izafeten Seyyitgazi adı verilmiştir.

ŞEYH SERACEDDİN: Seyyitgazi ilçe merkezinin 6 kilometre ötesindedir. Şeyh Seraceddin'in türbesi buraya hem tarihî, hem de büyük bir manevî değer kazandırmaktadır.

SİVRİHİSAR: Eskişehir'in en önemli ilçelerinden biridir. İlçe merkezinde Selçuk, Ahî ve Osmanlı eserleri bulunmaktadır.

ESKİŞEHİR	11118 - 17439 - 13516
Otogar	14433
Taşbaşı	19940 - 15610
Sanayi Çarşısı	15950 - 17439

GARANTİ BANKASI, güçlü kadrosuyla yurt dışı hizmetlerde de iddialıdır.

MASAÖZÜ BARAJI: Kütahya yolu üzerinde olup şehre 55 km. mesafededir.

BADEMLİK: Şehrin Yıldıztepe semtindedir. Güzel bir lokantası, çay bahçesi ve piknik yerleri bulunan Bademliğin bir özelliği de büyük bir yüzme havuzunun bulunuşudur.

ÇATAÇIK ORMANLARI: Şehre 90 kilometre uzaklıktaki tesisler piknik ve kamp yapmak için ideal bir yerdir. Bazı spor kulüpleri kamplarını bu tesislerde gerçekleştirmektedir. Koruma altında bulunan ormanlarda 500 kadar geyik vardır.

KALABAK SUYU: Şehre 60 kilometre uzaklıktaki Kalabak Suyu, Türkmen dağlarının eteklerinden çıkmaktadır. Yaz aylarında piknik, kış aylarında av turizmi bakımından önemlidir.

BALIKDAMI: Avrupalı avcıların dahi iyi bildikleri bir yöredir. Eskişehir'e uzaklığı 126 kilometredir. Kış aylarında her cins ördek ve kazın bulunduğu bu yöre Merkez Av Komisyonu tarafından koruma altına alınmıştır.

İNÖNÜ PLANÖR KAMPI 1936 yılında Ulu Önder Atatürk'ün emri ile İnönü bucağı yanında kurulmuştur. Türk gençliğinin ücretsiz olarak planör ve paraşüt ile atlama eğitimi yaptığı bir havacılık merkezidir. Bu yöredeki yüzme havuzu, yaz aylarında Eskişehirlilerin piknik ve yüzme için geldiği yerler arasındadır.

MUSAÖZÜ BARAJI: Toprak dolgu bir baraj olarak yapılmıştır. Şehre 16 kilometre uzaklıkta olması nedeni ile havaların müsade ettiği sürece piknik için gidilen yerlerin başında gelmektedir. Baraj çevresi 2 kilometre uzaklığa kadar av korumasına alınmıştır. Tabiî güzellikler korunduğundan baraj ve çevresi piknik için ideal bir yerdir.

PORSUK BARAJI: Balık tutma meraklılarının sık sık uğradıkları bir yer olarak bilinir. Yaz aylarında piknik için gidilen yerlerin başında gelir.

MİDAS ŞEHRİ (Yazılıkaya): Eskişehir'e 89 km. mesafede Çifteler kazası yakınındadır. Kral Midas'ın mezarının burada olduğu söyleniyor. Trig zarının burada olduğu söyleniyor. Trigya dilinde birçok yazılı kaya mezar ortaya çıkarılmıştır.

PESSİNUS (Ballıhisar): Sivrihisar'ın 15 km. güneydoğusunda, Ballıhisar köyündedir.

GÜNYÜZÜ: Sivrihisar kazasının 49 km. güneydoğusundadır. Roma, Bizans, Selçuk, Osmanlı eserleri görülebilir. Yöreme köyündeki kilise kalıntısı eski harabelerden en sağlam kalmış olanıdır.

BÜYÜK YAYLA: Seyitgazi'nin batısındadır. Buralardaki tepelerde Hitit, Frig, Bizans devrine ait mezar ve kalıntılar da mevcuttur.

SATRANUS HARABELERİ: Sivrihisar kazasının Kınık köyündedir.

BALÇIKHİSAR: Mahmudiye kazasının Balçıkhisar köyünde Bizanslılara ait kalıntılar bulunur.

YUNUS EMRE MEZARI: Türk Halk Edebiyatı'nın en eski şair ve mutasavvıfı Sarıköy'de yatmaktadır. Burada her sene Yunus Emre'yi anmak için törenler tertiplenir.

YALAMAN ADASI: Burası gece ve gündüz açık olup şehrin tam merkezinde ve Porsuk Bulvarı'ndadır.

Kurşunlu Camii...

PORSUK BARAJI: 1944-48 yılları arasında yapılmıştır. Kütahya sınırı üzerindedir. Yüksekliği 28 metre olan baraj 19 kilometrelik bir vadide su toplar.

ORMAN FİDANLIĞI: Şehrin 12 km. batısındadır. Çok ağaçlıktır. Şehirli tatil gününü burada geçirir.

VİŞNELİK: En eski mesire yeridir. Vişne ağaçları ile kaplı bir yerdir. Şehrin batısındadır.

HASIRCA ÇİFTLİĞİ: Şehre yakınlığı ve çamlıklarıyla meşhur ve güzel bir mesire yeridir. Burada iki açık havuz bulunmaktadır. Ayrıca aileler için de kapalı bir kaplıcası bulunur.

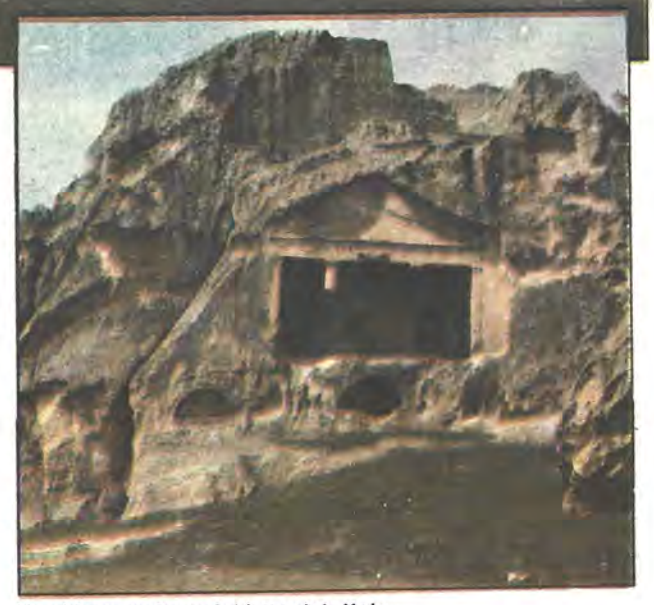

Yazılıkaya yakınındaki gerdek Kale...

«ESBANK»

ESKİŞEHİR BANKASI

1927 YILINDAN BERİ HİZMETİNİZDEDİR

ŞUBELERİMİZ

ADAPAZARI	ESENDERE	İZMİR
ANKARA	ESKİŞEHİR (Merkez)	KOCAELİ
ANTALYA	ESKİŞEHİR (Sakarya)	KONYA
BALIKESİR	ESKİŞEHİR (Sanayi)	KÜTAHYA
BOZÜYÜK	ISPARTA	POLATLI
BUCAK	İNEGÖL	SENİRKENT
BURDUR	İSTANBUL	SİMAV
BURSA		SİVRİHİSAR
DENİZLİ		TAVŞANLI
EMİRDAĞ		UŞAK

YÖRÜKLER VE KIRIM TÜRKLERİ FOLKLORUNU ETKİLER...

ESKİŞEHİR folkloru-köy köy, yöre yöre, büyük değişiklikler göstermektedir. Yıllar önce bölgenin bir yerleşim merkezi oluşu, bu değişikliklerin en belirgin sebeplerinden biri olmuştur. Bulgaristan, Romanya, Kazan ve Kırım Türklerinin gelenek ve görenekleri ile Eskişehir'e yerleşik Yörüklerin gelenek ve görenekleri yörenin folklor verilerini oluşturmuştur.

Böylesine zengin ve araştırması öylesine güç olan folkloru, bu yörede biraz olsun sergileyebilmek, büyük uğraşılara neden olmuştur.

Eskişehir yöresinde Halk oyunları Trakya'nın **"Karşılama"** Batı Anadolu'nun **"Zeybek"** Orta Anadolu'nun **"Kaşıklı"** tür oyunları etkisi altında kalmıştır.

Eskişehir ilinin Seyitgazi ilçesine bağlı **"Kırka"** nahiyesinin dağlarında bugün yerleşik biçimde yaşayan Yörükler geleneklerine büyük ölçüde sahip çıkmışlardır. Dağ köylerindeki Yörüklerin tümünün Alevî oldukları bilinmektedir. Halı dokuyarak geçimlerini temin eden Yörükler, Seyitgazi'deki türbe ile içindeki yatırlara önem verirler. Belli dönemlerde bu türbelerde törenler düzenler, dua eder ve yemek yerler. Bugün bu geleneklerin hâlâ geçerli olduğu bilinmektedir.

Kırka yöresinde kadın oyunları **"Kaşıklı Karşılama"** türü olarak değer görmektedir. Genellikle **"Zeybek"** adı altında oynanan oyunlarda Zeybek türü oyunların etkisi hiçbir zaman tartışılamaz. Ancak oyun adı Zeybek de olsa bazı araştırmacılar bu tür oyunlara "Kaşıklı Karşılama" demenin daha doğru olacağını savunmaktadırlar.

Kırka yöresinde kadınların baş bağlamaları şöyledir: Başa iri oyalı bir yemeni dolanır. Üzerine bükülerek, oyalı bir çene bağı bağlanır. Bunun anlamı; kızların gelin gittikleri evde çok konuşmaması şeklinde yorumlanır.

Evli kadınlar ise çene bağı ile birlikte alına çok oyalı bir çeki çekilir. Bu da yemeni olur. Bu giyiniş şekli ile kadının evli olduğu anlaşılır. Tüm bunların üzerine de iri oyalı bir krep örtülür. Bu başın kesinlikle Yörük başı olduğu söylenmektedir.

Nerelerde kalınır

OTEL ŞALE
Orduevi karşısı - Tel: 14144
4 Banyolu 45 oda, kalorifer, asansör.

OTEL EMEK
Otogar - Tel: 12940 Banyolu 54 oda, kalorifer, lokanta, asansör.

DURAL OTELİ
Otogar karşısı - Tel: 11347. 35 odalı, kalorifer, asansör.

HAS OTEL
TERMAL
Harmanyolu Cad. No. 7 Tel: 17819. Banyolu 48 oda, kalorifer, asansör.

BÜYÜK OTEL

Tel: 11246 banyolu 163 yataklı, kalorifer, asansör.

SULTAN OTEL
Tel: 18371 banyolu 52 yataklı, kaloriferli.

Gövdede, **"Ağır Esvap"** vardır: Kırmızı kadife üzerine sırma işlemeli bir giysidir. Bu Seyitgazi'ye ait bir yöresel giysidir. Kadifenin yakaları sırtı ve vatkaları ile şalvarların bazı bölümleri işlidir. Ayakta yün çoraplar vardır.

OYUNLAR

Kırka yöresinin **"Düz oyun, Ters oyun, Zeybek, Canimen"** gibi oyunları ünlüdür. Bu oyunlarda Bağlama, cura, ve dare eşlik eder.

Zeybek oyununa **"Semah Oyunu"** adı da verilmektedir. Semah hava, kadın zeybeğinin başından sonuna kadar bulunur. Ancak semah oyunlarında olduğu gibi bu oyun mutlak bir dinî tören oyunu değildir: Askere giden genç erkekler için kızlar ve başı çeken tek bir evli kadınla birlikte oynanır. Oyunda ayak dönüşler, askere giderek ortadan kaybolan yiğidi aramayı tanımlar...

Eskişehir yöresinin kadın oyunlarının en önemli özelliği eşli oynanması yani karşılama tipi oyunlar olmasıdır. Sonra, bu yöreye ait bir başka özellik te, oyuncuların omuz vuruşları ve kaşık tutuşlarıdır. Zeybek adı altında oynanan oyunlarda omuz vuruşlara pekçok rastlanır. Bu tür oyunlarda oyuncular genellikle karşı karşıyadır. Yörenin en yaygın oyunu, "Yoğurdum var yeşil yeşil çanakta" oyunudur. Bu oyun yer yer değişik adlarla oynanır.

Eskişehir yerli kadınları şekil olarak birbirlerine çok benzeyen yedi çeşit elbise giyerler. Alaattin Zengin'in bu konudaki araştırması şöyledir:

Yöre kadınlarının "Sarka-Pesent, Canfez, Altı Parmak, Cezi, Hint kumaşı, Sevai, Kıran" adlı giysileri vardır. Bütün bu giysiler cepken ve şalvar şeklindedir. Kumaş ve işlemeleri birbirlerinden farklıdır.

Sarka-Pesent: Sarka: Tamamen sim-sırma ve pullarla işlemelidir. Önünde arkasında sim ve sırmadan yapılmış püsküller vardır. Bugün hâlâ gelinlik olarak giyilmektedir. Pesent: "Şalvar" genellikle kırmızı olur. Her tarafında işlemeler vardır.

Canfez: Vişne çürüğü renginde olur. Dokuma sert kumaştan yapılır. Kadifeden yapılanları da görülür. Üzerindeki motifler simden olup, bindallı işlemelerine benzer. Canfez-Şalvar ise, üstteki canfez renginde ve deseninde olur.

Altıparmak: Cepken kısmı çubuklu kumaştan yapılır. Çizgiler genellikle kırmızı beyazdır. Başka renkleri de görülür. Ön kısımları yukarıdan aşağıya sırma işlemelidir. Kol uçlarında da, sırma işleme görülür. Bu elbise değişik yörelerde "Çitai, Çitari, Sitai, Sitari" gibi adlarla anılmaktadır. Altıparmak'ın şalvarı cepkeninin kumaşından yapılır. Şalvarın önde ve arkada olmak üzere dört sıra belden aşağı kadar inen "Sulu" işleme denilen sırma ile yapılmış bir motifli işleme vardır. Şalvar giyilince iki tarafta bu işlemeler yanlarda kalır. Parçalar tüm şalvarlarda olduğu gibi sırma işlemelidir.

CEZİ: Şekli ve motifleri aynı Altıparmak gibidir. Ancak düz kumaştan yapılır. Düz yeşil, kırmızı, vişne çürüğü, mor, havai, mavi, renklerinde olur. Şalvarın iki yanına güllü işlemeler yapılmışsa; Buna "Pançakli cezi" denilir.

Hint Kumaşı: Cezi ve Altıparmak şeklinde yapılmıştır. Adını kumaştan alır. Parlak ve gri renklidir.

Sevai: Cezi ve Altıparmak şeklinde yapılmıştır. Adını yine kumaştan almaktadır. Kumaş kendinden dallı ve simlidir. Kumaşın üzerinde sarı ve kırmızı dallar vardır.

KIRON: Genellikle kadifeden yapılır. Diğer elbise tiplerinden farklı yakalıklı ve omuzluklu oluşudur. Yakaları omuz üzerine kadar uzanırsa, buna "Hörgüçlü" kıran denilir. Cepken kısmının içine boğazdan bir bağlantısı olan önlük vardır.

Tüm bu giysileri şunlar tamamlar: Başlarında önü altın veya mangır dizilen kafalık "tepelik" kafalığı tutan grep, onun üstüne başörtüsü. Cepkenin içine "dikolta" denilen bir gömlek giyilir. Ayakta işlemeli yün çorap yemeni veya kundura vardır.

GİYSİLER

Eskişehir yöresinde Kırım Türklerinin gelenek ve görenekleri oldukça etkilidir. Kırım Türklerinin giysiler konusunda Cengiz Muratşah'ın araştırması şöyle:

"Kadınlar ve genç kızlar mukavva kasnak üzerine al ya da mor kadifeden 7-8 santim yükseklikte yukarıya doğru daralan fesler giyerler. Kenarları şerit ve kılaptanla işlenir, inci taneleri ve altın dizileri ile süslenir. Yanlarına sim püsküller takılmaktadır. Fes üzerine genç kızlar ince ipekten uzun baş örtüsü, Kadınlar ise "marama" adı verilen bir diğer tip baş örtüsü atarak giyerler. Maramalar ipek ve sim nakışlı olur. kadınlar ev işleri yaparlarken başlarına sadece bir cember bağlar, sokağa çıktıkları zaman fes ve marama üzerine büyük bir şal örterler.

Bahçesaray yöresinde "ferace" ve üzerine de beyaz çarşaf giyilir. Elbiseler, yukarıdan aşağıya tek dikişli olup topuğa kadar uzanır, göğüs ortasının iki yanından ikişer sıra sim şeritle süslenir, eteğin alt kısmı da yine aynı şeritle çevrelenir. Yaka içine, ucu dışa kıvrık dantela, kol uçlarına şerit ve kılaptanla süslü kadife kapaklar dikilir. Bele, 5-6 santim genişliğinde ve kalın grogren üzerine simlerle süslenerek dikilen kemerler takılır. Kemerin iki ucuna bir uşak başının (altın yaldızlı gümüşten yapılmış) iki yarısı dikilir. Bu iki baş üst üste geldiği zaman bir bütün şeklini alır. Kemerin üzerine 5'er santim aralıklarla, kemer şeridinin enine uygun bir boyda ve bir parmak genişliğinde yine altın yalrızlı gümüşten "sülük"ler sıralanır.

Erkekler başa kalpak giyerler. Köylüler genellikle kaba deriden yapılmış, kentliler ise sert astar üzerine dikilmiş üst kısmında şerit ya da kılaptanla işlenmiş tepelikler bulunan kaliteli kalpaklar kullanırlardı. Aydın genç kuşaklar ise en iyi cins karaköl derisinden dikilmiş tepeliksiz kalpak giyerler. Sırtlarına beyaz, ya da düz renkli kumaştan yapılmış gömlekler, üzerine de çuha ya da kadifeden dikilmiş mevsime göre kısa, uzun kollu göğsü ve kol uçları kılaptan ve şeritle işlenmiş "kamzol" adı verilen ceketler giyerler. Pantolonları uçkurlu, bol olup paçalara doğru daralırdı. Pantolonun üzerine altın-gümüş sim işlemeli kuşak bağlanır, ayağa da çizme giyilir. Yaşlılar çizme yerine kundurayı tercih ederler."

ATASÖZLERİ

"Akılsız köpeği yol kocatır, yol kocatmazsa el kocatır."

"Bir delinin kuyuya attığı taşı dokuz akıllı çıkaramaz."

"Kurt bunalır ahıra düşer, insan bunalır insana düşer."

"Bileğini eşen at, erinden kalkan avrat, buyurmadan iş tutan evlât hayırlıdır."

"Keçi başı içinden kokar."

"İniş yokuşun kardeşidir."

"Misafir evsahibinin gülüdür, ister koklar, ister başına takar."

iklimi

Eskişehir ve yöresi tipik bir kara iklimi yaşar. Yazları kurak ve sıcak, kışları ise, soğuk. Yörede yağışlar sonbaharın son aylarında görülür. Şiddetli ayaz kuru soğuk ve kar kış aylarının başlıca özelliğidir. İlkbahar yağmurları ovanın tarım için istediği yağışı verir. Eskişehir ve yöresinde yaz aylarında sıcaklık 30-38 derece, kışın ise, ortalama —20 derecedir. Denizden yüksekliği ortalama 790 metre olan Eskişehir'de yılın 90-100 tam güneşli, 100-110 gün kapalı ve yağışlı geçer.

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
"IKINCI ADRESINIZ"

Kuruluşu sırasında Osmanlı Devleti'ne bağlanmanın gururunu taşıyan büyük ilimiz Eskişehir, gerek yurdumuzdaki muhtelif ana yolların düğüm noktasında bulunuşunun önemi ve gerekse Porsuk ve Sakarya ırmaklarının beslediği toprakları ile ziraat memleketi hüviyetini daima muhafaza etmiştir.

Sanayi bakımından da büyük bir ekonomik güce sahip olan Eskişehir'de 55 yıldan beri Türk Ticaret Bankası modern bankacılık hizmetlerinin en iyisini vermektedir.

ESKİŞEHİR İL MERKEZ ŞUBELERİ
Eskişehir, Köprübaşı

ESKİŞEHİR İLİ ŞUBESİ
Sivrihisar

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
"IKINCI ADRESINIZ"

Türkiye'nin tahıl depolarından...

ESKİŞEHİR'DE SANAYİ İLERİDİR...

ESKİŞEHİR bir ova üzerinde kurulmuştur. Nüfusunun yüzde 64'ü çiftçilik yapmaktadır. İl topraklarının %25,3 tarla, %19.9 nadas, %1.3 bağ ve bahçe, %11,1 çayır ve mera, 14,1 orman, %28,3 ise tarım dışı yerlerdir. Eskişehir, büyük ölçüde buğday ve arpa yetiştiren bir yöredir. Başka bir deyimle Türkiye'nin tahıl anbarlarından biri bu yörededir.

1971 yılında 293.000 ton buğday elde edilmiştir. Bu arada, bira yapımında kullanılan bir cins arpa da yine bu yörede yetişir. Çiftçinin bu iki üründen başka pancar ekimi de vardır. İlin kuzey tarafında dağlar arasında da kalan Sakarya vadisi denizden 213 metre yükseklikte ve münbit topraklara sahiptir. Burada yılın hemen her ayı iklim yumuşak geçtiğinden bahçe ziraatı yapılır. Eskişehir ve civar illere turanda sebze ve meyve buradan gider. Bu vadide iklim uygun olduğundan Mayıslar bölgesinde pamuk ekimi bile yapılır.

Eskişehir, Sümerbank basma sanayi...

Eskişehir'de hayvancılık da önemlidir. Çifteler harasında koşu atları, damızlık merinos koyunları, montofon inekler, kürkünden astragan manto yapılan karagül koyunları yetiştirilmektedir.

Eskişehir madencilik açısından hem değişik, hem de dünyada az bulunan madenlere sahip bir yöredir. Burası Lületaşının yalnızca Türkiye'de değil, tüm dünyada en iri ve en kalitelisinin çıktığı yöredir Eskişehir. Eskiden ham olarak gönderilen Lületaşı, son senelerde işlenmiş olarak dışarıya gönderilmektedir. Bunun yanı sıra krom, amyant, mika, manyezit, kömür, antimuan, bakır, manganez, wolfram, kurşun, toryum ve bor da bulunmaktadır.

Yılda yaklaşık olarak 65.000 ton krom, 60.000 ton boraks, 70.000 ton manyezit, yaklaşık 99.000 adet pipoluk lületaşı, 2000 ton kömür, 34.000 ton kil, 20.000 ton demir, 10 ton mika elde edilmektedir. Bu madenlerin büyük bir bölümü ihraç malı olarak işlenmektedir.

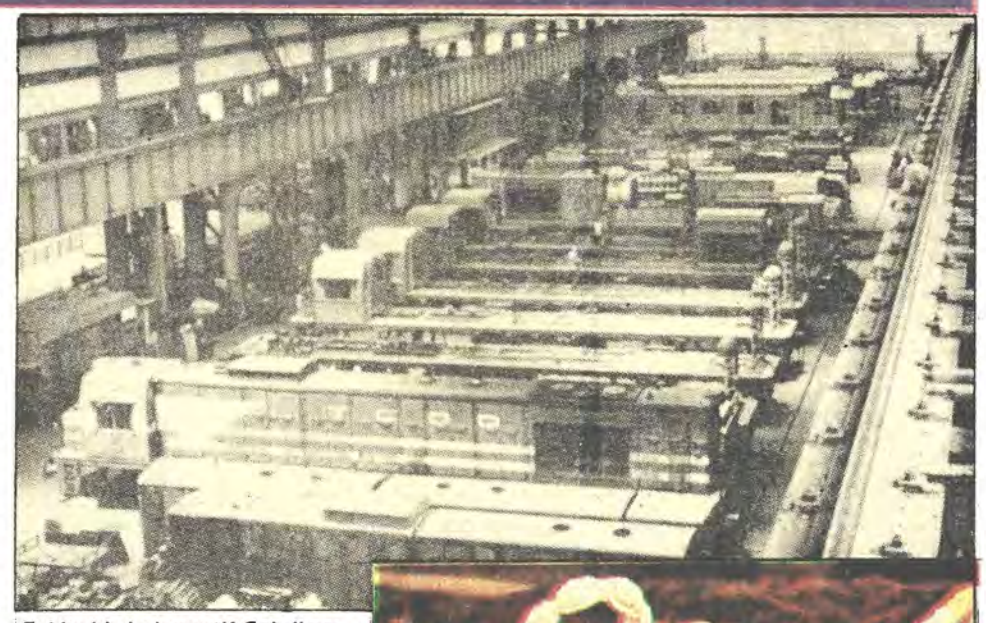

Eskişehir Lokomotif Fabrikası...

FABRİKALAR:

1894 yılında kurulan Eskişehir Lokomotif ve Motor Sanayii, 1933'te kurulan Şeker Fabrikası, 1956'da kurulan Basma Fabrikası eskilere birer örnektir. Özel teşebbüsün kurduğu fabrikalar arasında Eti Gıda Sanayii, Eston Beton Direk Sanayii, Çimento Fabrikası, Arçelik Buzdolabı Fabrikası, Başak, Başkurt, Çiftkurt, Doğan, Ful, Güneş, Kaplan Kiremit fabrikaları, Güneş, Mühendislik, Örnek, Pak Un, Yasin Çakir, Kanatlı un fabrikaları, organize sanayi bölgesinde kurulan Isı Cihazları, Cici-San Çikolata-Şekerleme Fabrikası, ve diğer ufaklı büyüklü birçok tesis mevcuttur.

Lületaşı, tespih ve ağızlıklar dünyaca ünlüdür...

Sağlık Hizmetleri

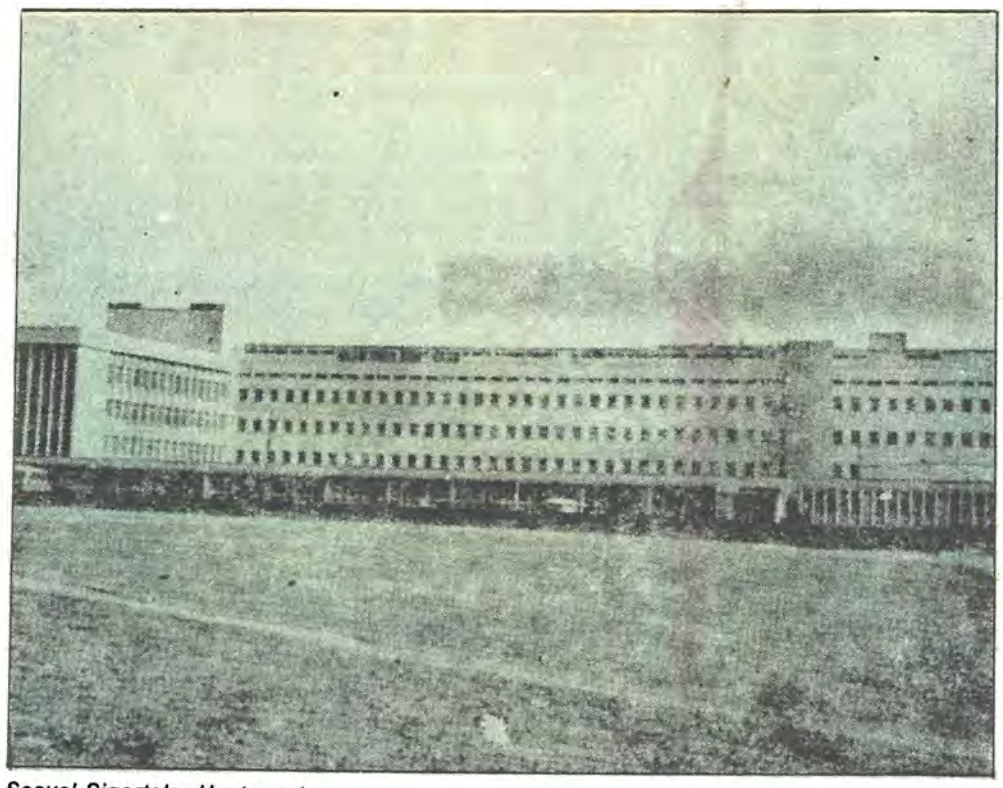

Sosyal Sigortalar Hastanesi...

Eskişehir, sosyo-ekonomik gelişimini ileri aşamalara taşımış illerimizden biri olduğu için yeterli sayıda doktor ve hastane yatağı bulunmaktadır. Ancak eldeki mevcut olanakların sistemli bir şekilde koordine edilememesi sonucu genel sağlık düzeyinde belirgin bir düzelme sağlamak güçleşmektedir.

1978 yılında yapılan araştırmalara göre, ilde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na bağlı 400 yataklı devlet hastanesi ve 125 yataklı doğum hastanesi vardır. Çifteler ilçesinde 25 yataklı bir devlet hastanesi, Mahmudiye, Mihalıççık, Sancakkaya, Seyitgazi, Sivrihisar ilçeleri ile İnönü bucağında da 10'ar yataklı birer sağlık merkezi bulunmaktadır. Eskişehir'in bir başka önemli sağlık kuruluşu 305 yataklı SSK Hastanesi'dir. DDY ve Şeker Fabrikalarının da toplam 380 yatak sayılı birer hastaneleri vardır. Bunların yanısıra ilde 54 yataklı bir özel hastane ile 500 yataklı Hava Kuvvetleri Hastanesi de mevcuttur.

Nüfus

Eskişehir, 543 bin 802 kişilik nüfus varlığı ile Türkiye'nin önde gelen kentlerinden biridir. Ancak buna karşın il nüfusunun artış hızı Türkiye genelindeki oranların altında kalmıştır.

Eskişehir nüfusunda da Türkiye genelinde olduğu gibi erkek nüfus fazlalığı gözlenmektedir.

Eskişehir nüfus varlığı ile 67 ilimiz arasında 33. sırayı almaktadır. Eskişehir, ülke toplam nüfusunun binde 11'ini barındırmaktadır.

SİMTEL

"ŞAMPİYONLARI"

SİMTEL

SİMTEL A.Ş.
Halâskârgazi Caddesi No. 284 ŞİŞLİ-İSTANBUL Tel: 48 60 20/5 Hat

Sporun birçok dalında başarılı olan ilimiz...

ESKİŞEHİR'de sporun hem eski, hem de köklü bir geçmişi vardır. Eskişehir'de ciddî ve olumlu bir spor faaliyetinin 1920'li yılların başında başladığı görülür. Türk sporunun ilk örgütü olan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın kurulmasından sonra Eskişehir de resmen bu örgüte dahil olmuştur (13 Haziran 1924). Böylece Eskişehir, Türkiye İdman Çemiyetleri İttifakı'nın ilk 13 üyesi arasında yer almıştır.

Böylece başlayan ciddî ve organize spor faaliyeti 18 Haziran 1936'da Türk Spor Kurumu'nun vücut bulmasıyla bu kuruma bağlanmış ve sürüp gitmiştir. 12 Ekim 1938 tarihli 3530 sayılı kanunla kurulan Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'ne bağlı Eskişehir Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü'nün kurulmasıyla Eskişehir sporu da bu devlet örgütüne bağlanmıştır. Eskişehir, 1924-1936 yılları arasında İdman Cemiyetleri İttifakı'na bağlı ve çeşitli branşlarda faaliyet gösteren bir bölge olduğundan, Bilecik bölgesi lağvedilerek Eskişehir'e bağlanmış ve böylece Eskişehir, Bilecik'i de uzun yıllar spor yönünden takviye ve organize etmiştir.

1923 yılında yapılan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın ilk kongresinde Eskişehir bölgesini Basri Onat, İdmanyurdu'ndan Şevket, Demirspor'dan Mahmut ve Bozüyük İdmanyurdu'ndan İhsan Beyler temsil etmişlerdir.

Ancak Eskişehir'de Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın kuruluşundan önce de bir spor faaliyetinin bulunduğu muhakkaktır. Güreş, cirit ve atyarışları nice yıllar öncesinden gelen ata yadigârı sporlar arasındadır. Köylerde ve özellikle köy düğünleri ile panayırlarda güreş ve cirit oyunları bir gelenek halini almıştı. Cirit oyununda yörede oturan Karakeçili yörük boylarının özellikle büyük varlık gösterdikleri bilinmektedir. Yine yörede kılıç sporu da ilkel bir biçimde de olsa çok eski yıllardan beri yapılmakta idi. Birinci Dünya Savaşı yıllarında okullarda ve mahallelerde kurulan Gürbüz Teşkilâtları'nda da spor önemli bir yer işgal etmiştir. Harmanyeri ve Kestanelik en önemli spor alanları arasında bulunuyordu.

Kurtuluş Savaşı'nı izleyen yıllarda Kemaleddin Sami Paşa kolordu kumandanı olarak Eskişehir'de bulunurken burada sporun kökleşip gelişmesi yolunda pek olumlu faaliyet göstermiştir. Bu arada Kemaleddin Sami Paşa'nın da himmetiyle İdmanyurdu kulübü kurulmuş, bunu Türkışığı, Türkgücü ve daha sonraları Tayyare Alayı, Tayyare Mektebi takımları ile Demiryolları Cer Atölyesi ve Demiryolu Alayı takımlarının kurulup faaliyete geçmesi izlemiştir.

Atıcılık: Eskişehir'de atıcılık çalışmaları 1924 yılından itibaren askerî birliklerin faaliyeti ile başlamıştır. Sonra sivil atıcılar da ortaya çıkmaya başlamış ve Eskişehir bu spor dalında olumlu bir faaliyet gösterdiği gibi Türkiye çapında dereceler de elde etmiştir. Eskişehir bölgesi Burhan Kandaş, Ahmet Alasya, Rüştü Yetilmezer, Ali Ergüner, Behzat Akdeniz, Ziya Atlet, Mediha Atlet, İsmet Eşkinat, Bekir Örsler, Mete Seçkin, Kemal Uzel, İlhan Akdeniz ve İbrahim Kocaeren gibi ünlü atıcılar yetiştirmiştir. M. Aziz Bolel de avcılık alanında pek büyük üne erişmiştir.

Atletizm: Eskişehir'de atletizm çalışmaları 1923 yılından itibaren başlamıştır. 1924 Paris Olimpiyat Oyunları'na katılacak Türk Millî atletizm ekibinin seçme müsabakaları Eskişehir'de yapılmış ve bu yarışmalar Eskişehir'de atletizmin daha da sevilip yayılmasına yol açmıştır. Bu ilk dönemde M. Canbolat, Yunus Tayga, Hüseyin Şen, Nazif Özyörük ve Çerkez Hasan Eskişehir'in en iyi atletleri olarak kendilerini göstermişlerdir. 1932'den sonra başlayan hamlede yeni yeni isimler ortaya çıkarken Eskişehir atletizmde yurt çapında bir başarıya ulaşmıştır. Bu dönemde Hasan Gözenç, Behzat Akdeniz, Ali Özekçin, Sırrı Çetinköprülü gibi isimler ortaya çıkmıştır. Bu hamle yıllarının başarılı sonuçları günümüze kadar ulaşırken Eskişehir millî atletizm takımımıza Sami Erdinç, Raşit Öztaş, Turan Uz, Behzat Akdeniz, Zürref Aşılmaz, Esat Tarım, Şükrü Saban, Çetin Kutkan, Eli Erte, Tamer Aydemir gibi erkek ve Birsen Saban, Naile Yetkiner, Sabahat Özkan, Müfide Dinç, Nesrin Emeklitaş, Fatma Yılmaz, Suude Koçgil, Nuran Sonerler, Ülkü Otay gibi bayan atletler kazandırmıştır.

Basketbol: Eskişehir basketbol dalında da varlık gösteren bölgelerimizden biridir. Eskişehir'de basketbol faaliyeti Hava Kuvvetleri'nde doğmuş ve Çelikcan Şişmantürk'ün kurduğu Havagücü takımı Fenerbahçeli millî basketbolcu Aron Habib'in de katılmasıyla 1947 yılında Federasyon Kupası'nın galibi olarak basketbol potalarının altında Eskişehir'e ilk kupayı getirmiştir. Havagücü'nün yanı sıra Demirspor, Karagücü, Şekerspor, Beşiktaş, Gençlikspor, Toprakspor, Işıkspor, ve Çelikkartal da Eskişehir basketboluna hizmet veren kulüpler olmuşlardır.

Olimpiyat Şampiyonu güreşçimiz Nasuh Akar...

Boks: 1938 yılından sonra Eskişehir'de başlayan boks faaliyetinde ilk önemli rolü Arap Cafer (Cik) tarafından oynanmıştır. Eskişehir'e ilk şampiyonluğu kazandıran boksör o olmuştur (1940). Eskişehir boks ringlerinde birçok boksör yetiştirmiş bunlar arasında şampiyonluklar kazananlar olduğu gibi millî formaya kadar yükselenler de bulunmaktadır. Cafer Cik, Muzaffer Iğırcılı, Rabit Odacı, Hikmet Bağımsız, Liseli Mehmet, Ali Yurdakul (Sarı Ali), Ahmet Asker Necati Korkut, Necati Gürbüz, Abdi Süer, Veli Tümen, Muharrem Büyükabacı, Hüsnü Özarıcı, Hayati Gürbüz, Turgay Erte, Ali Rıza Uysal, Nevzat Odhan bu bölgemizden yetişen boksörler arasındadır.

Türk futboluna büyük hizmet eden Basri Dirimlili...

Bisiklet: Eskişehir'de bisiklet sporu 1930'lu yıllarda girmiştir. Askerî takımların öncülüğünü yaptığı bu spor dalında Eskişehir kısa zamanda büyük bir gelişme göstermiştir. Eskişehir birçok şampiyon ve millî bisikletçiler yetiştirmiştir. Ali Çetiner, Yılmaz Markacı, Celâl Fidan, Sait Toy, Mustafa Ertan, Erol Aldanmaz, Cengiz Sambol, Selâmet Tümlü, Zafer Türker bu bölgemizden yetişen ünlü bisikletçilerdir.

Eskrim: Eskişehir'de eskrim sporu 1936 yılında İlhami Çene'nin hizmet ve gayretiyle Halkevi Salonu'nda başlamıştır. Daha sonra Demirspor'un da eskrim takımı kurması ve Halkevi ile Demirspor eskrim takımları arasında başgösteren rekabet bu spor dalında büyük gelişme sağlamıştır. Eskişehir birçok ünlü eskrimci yetiştirmiştir. Necmi Bergeçaslan, Selim Özsu, Niyazi Dalar, Zeki Tümlü, Mustafa Köksal, Nuri Savaşkan, Enver Kahraman, İsmail Işıkol, Sadullah Erat, Osman Zeki Özden, Muzaffer Çeliker, Saim Evirgen, Hüseyin Sözen bunların arasındadır.

Futbol: Eskişehir'de futbolun geçmişi 1. Dünya Savaşı yıllarına kadar uzanır. Öğretmen Okulu ile Sultanî arasındaki rekabet Eskişehir'de futbol sevgisi ve heyecanın ilk tohumlarını atmıştır. Daha sonra Kolordu Kumandanı Kemaleddin Sami Paşa'nın himmetiyle kurulan İdmanyurdu bu alanda ilk büyük adımı teşkil etmiştir. 1923 yılında Sarı-Lâcivert renkler altında kurulan Gençlerbirliği ve İdmanyurdu arasındaki rekabetin de Eskişehir'de futbolun gelişmesinde önemli rolünün olduğu muhakkaktır. Bu takımları daha sonra **Siyah-Beyaz formalı Türkışığı, Kırmızı-Beyaz formalı Türkgücü** takımları izlemiştir. Bu takımlardan İdmanyurdu öğretmenlere, Türkışığı yargıtaya, Gençlerbirliği tüccarlara, Türkgücü de esnafa dayalı bulunuyordu. 1924 yılında Paris Olimpiyatına katılacak Türk Millî Takımı seçmelerine Eskişehir'den de bir futbolcu çağırılmıştı. Bu futbolcu Cevat Yum idi.

Eskişehirspor...

1930 yılında Eskişehir Demirspor kulübünün kurulmasıyla Eskişehir futbol sahalarında yeni bir büyük hamle yapmıştır. Bu hamleyi yeni yeni takımların ortaya çıkmaları izlemiştir. Porsukspor, Eskişehirspor, Havaokulu ve İstiklâlspor bunların arasındadır. Eskişehir Demirspor takımı 1940 yılında Fenerbahçe'yi 3-1 yenerek Türkiye şampiyonluğunu kazanmakla Eskişehir futboluna ilk büyük başarıyı getirmiştir. Şampiyon takım: Abdülkadir, Mennan, Nuri, İbrahim, Fahri, Celâl, İskender, İsmail, Ahmet, Zeynel, Murat'tan ibaret bulunuyordu.

1965 yılında Eskişehirspor'un kurulmasıyla Eskişehir futbolda en büyük hamlesini yapmıştır. "Kırmızı Şimşekler" adıyla anılan Eskişehirspor futbol alanlarında Eskişehir'e yıllarca en büyük gururları getirmiştir. Eskişehir'in yetiştirdiği ünlü futbolcular arasında şu isimlere rastlanır: Abdülkadir Arun, Mennan, Fahri Adanır, İskender, Zeynel, Ergun Ercins, Refet Kerpiç, Basri Dirimlili, Abdullah Matay, Süreyya Özkefe, Yüksel, Fehmi Sığınoğlu, Yıldırım Yelbaşı, Cevdet Şimşeker, Niyazi Camgöz, Bilgin Öğütverici, Ayhan Aşut, Fehmi Heper, Abdurrahman Temeller, Ahmet Tözer, İsmail Arca, Doğah Tepeçalı, Kâmuran Yavuz, Şevki Şenlen, Burhan Tözer, Burhan İpek, Mümin Özkasap, Vahap Özbayer, Necdet Yıldırım, Nuri Toygün, Yenal Kaçıran, Fuat Gökhan, Ender Konca. Bunların büyük bir kısmı millî forma altında yeralmışlardır.

Güreş: Eskişehir güreşte de çok ileri bir bölge durumunu arzetmiştir. Kızılcıklı Mahmut Pehlivan, Cemal Pehlivan, Dinarlı Mehmet Pehlivan gibi eski ünlü pehlivanlardan sonra 1940'lı yıllarda Demirspor kulübünün güreşe büyük önem vermesi Türk millî takımlarına bir çok ünlü güreşçinin yetiştirilmesini sağlamıştır. Başta 1948 Londra Olimpiyatı şampiyonu Nasuh Akar olmak üzere Ali Özdemir, Ahmet Bilek, Tevfik Uysal, Mehmet Ali Aslan, Memduh Ertek, Süha Kermen, Kemal Özkan, Tevfik Yüce, Osman Kambur, Abdullah Saraç, Gürbüz Lü, Murat Hersekli, Burhan Gürkan bu ünlü güreşçiler arasındadır.

Halter: Eskişehir halter sporunda da büyük varlık göstermiş millî takımımıza Ahmet Gülal, İsmail Gülal ve Kemal Başkır gibi şöhretleri armağan etmiştir.

Eskişehir ayrıca masatenisi, jimnastik, judo, tenis ve voleybol dallarında da büyük varlık göstermiştir.

spor kulüpleri

ESKİŞEHİRSPOR: Eskişehir ilinin adını taşıyan spor kulübü olarak 30 Temmuz 1965 günü kuruldu. Forma renkleri Kırmızı-Siyahtır.

DEMİRSPOR: Devlet Demir Yolları İşletmesi'nin kulübü olarak 1933'de kuruldu. Forma renkleri Kırmızı-Lâcivert'tir.

HAVAGÜCÜ: Hava Kuvvetleri'nin spor kulübü olarak 20 Ekim 1949'da kuruldu. Forma renkleri: Mavi-Beyaz'dır.

TOPRAKSPOR: 31 Ağustos 1951 günü kuruldu.

GÜLLÜKSPOR: 27 Temmuz 1957 günü kuruldu.

BENDSPOR: 24 Temmuz 1961 günü kuruldu

DERESPOR: 21 Ağustos 1959 günü kuruldu.

FATİHSPOR: 31 Temmuz 1954 günü kuruldu.

ETİSPOR: 20 Ağustos 1956 günü kuruldu.

IŞIKSPOR: 2 Temmuz 1953 günü kuruldu.

ALTAYSPOR: 2 Haziran 1965 günü kuruldu.

MUSTAFAKEMALPAŞA: 23 Eylül 1957 günü kuruldu.

SÜMERSPOR: 27 Temmuz 1967 günü kuruldu.

TUNASPOR: 20 Ağustos 1970 günü kuruldu.

ÇELİKKARTAL: 20 Mayıs 1954 günü kuruldu.

İNÖNÜ DOĞANGÜNEŞ: 6 Ekim 1955 günü kuruldu.

BAĞLARSPOR: 11 Temmuz 1961 günü kuruldu.

ADANIRSPOR: 20 Eylül 1968 günü kuruldu.

ÇAĞLARSPOR: 3 Ağustos 1962 günü kuruldu.

SİYAH-BEYAZ: 20 Temmuz 1950 günü kuruldu.

ORDUPAZAR GENÇLİK: 20 Ağustos 1970 günü kuruldu.

TEPEBAŞI KOLEJ: 10 Eylül 1969 günü kuruldu.

İNÖNÜ GENÇLİK: 16 Temmuz 1952 günü kuruldu.

AVCILIK VE ATICILIK İHTİSAS: 8 Ekim 1952 günü kuruldu.

BEDEN TERBİYESİ TEŞKİLATI

Beden Terbiyesi Bölge Müdürü: İsmail Hakkı Ünal

Adresi: Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü Atatürk Caddesi Eskişehir

Telefon numaraları: 13523, 11946, 13592

Memur sayısı: 25

Personel sayısı: 28

İşçi sayısı: 8

Lisanslı sporcu sayısı: 4310 erkek, 301 bayan

Okullarda spor faaliyeti: Ticaret Lisesi, Cumhuriyet Lisesi, Sağlık Koleji, Anadolu Lisesi, Devrim Orta Okulu'nda spor etkinliği var.

Tesisler: Atatürk Stadı 16.000 kişilik, spor salonu 1.500 kişilik, Sivrihisar Spor Salonu 1.500 kişilik, Eskişehir Atış Poligonu, açık hava voleybol, basketbol sahaları, Yıldıztepe Spor Tesisleri, kapalı yüzme havuzu, Çifteler Futbol Sahası, Sivrihisar Futbol Sahası, Alpu Bucağı Futbol Sahası inşaatları devam ediyor

Bölgede faaliyet gösteren spor dalları: Atletizm, atıcılık, boks, güreş, judo, taekwon-do, futbol, hentbol, voleybol, basketbol, masa tenisi, bisiklet, cimnastik, eskrim.

Fiat ve Murat...

Satış öncesi, satış ve satış sonrası tüm hizmetler bir arada:

Ana Bayi Ottar'da...

Ottar Oto ve Tarım Araçları Ticaret
tüm Fiat ürünleriyle, tüm Murat dizisiyle,
orijinal yedek parçaları ve güçlü, uzman servisiyle emrinizdedir.
Gelin Ottar'a. Hem üstün bir ürün,
hem de üstün hizmet alın.

OTTO VE TARIM ARAÇLARI TİCARET A.Ş.

İsmet İnönü Cad. No. 178 Tepebaşı - Eskişehir Tel. 18 250

FIAT 697 T Treyler Çekicisi FIAT 169 NT Treyler Çekicisi FIAT 50 NC Kamyon FIAT 50 NM Midibüs

MURAT 131 Kartal MURAT 131 Şahin MURAT 131 Doğan

TURK FIAT 640 Traktör TURK FIAT 480 Traktör